

مطالعه کیفی علل و عوامل موثر بر شادی و یأس اجتماعی جوانان

محسن جدیدی^۱

محمد مهدی شمسایی^۲

فاطمه عبدالله زاده بنده قرایی^۳

آزاده عزیزی عقیل آبادی^۴

تاریخ دریافت مقاله:

تاریخ پذیرش مقاله:

شادی، مفهومی ضروری و حیاتی برای سالم ماندن است که کیفیت و میزان آن، به ویژگی های فردی و عوامل محیطی بستگی دارد. این پژوهش با هدف بررسی عوامل موثر بر شادی و یأس اجتماعی در جوانان اجرا گردید. پژوهش حاضر یک مطالعه کیفی با تمرکز بر رویکرد تحلیل محتوا(تم) است. فرایند جمع آوری داده ها مشتمل بر ۶۰ مصاحبه نیمه ساختار یافته و عمیق با ۱۳ نفر از متخصصان حوزه جوانان و ۴۷ جوان بود. تحلیل کیفی محتوای داده های مصاحبه با جوانان، منجر به استخراج عوامل اجتماعی و بیرونی موثر بر نشاط اجتماعی مانند مسائل اقتصادی، وضعیت اشتغال و بیکاری گردید. همین عوامل در مورد ایجاد یأس اجتماعی نیز مصداق داشت. در مقابل، از تحلیل کیفی محتوای داده های مصاحبه با متخصصان، عوامل درونی و فردی مانند هدف های زندگی و هویت به عنوان عوامل موثر بر نشاط اجتماعی به دست آمد. در جمع بندی نظرات صاحب نظران و جوانان، عواملی مانند اشتغال، ازدواج و موضوعات مربوط به خانواده و در نهایت، ثبات اقتصادی در ایجاد نشاط و جلوگیری از یأس اجتماعی در جوانان اهمیت بیشتری داشتند. بدین ترتیب، برنامه ریزان و سیاستگذاران می توانند با توجه به نظرات جوانان، در جهت کاهش این موانع گام های موثرتری بردارند.

واژگان کلیدی: شادی اجتماعی، یأس اجتماعی و جوانان

۱ - استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرگز، گلستان، ایران

۲ - استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرگز، گلستان، ایران

۳ - کارشناس ارشد روانشناسی بالینی (نویسنده مسئول)

۴ - کارشناس ارشد روانشناسی بالینی

مقدمه

بالندگی، سرزندگی و نشاط روانی انسان به دلیل تأثیر قابل ملاحظه ای که بر تمامی جنبه های شخصیتی انسان و چگونگی بروز و ظهور رفتارهای مختلف در او دارد، همواره مورد توجه محققان و پژوهشگران بوده است. از آنجا که انسان موجودی تک بعدی نیست و شخصیت او از ابعاد شناختی، عاطفی، جسمانی و اجتماعی تشکیل شده است و سلامت روانی و جسمانی وی مرهون رشد همه جانبه و هماهنگ این ابعاد می باشد، یکی از متغیرهایی که در سال های اخیر با رشد و توسعه روان شناسی مورد مطالعه قرار گرفته، شادمانی است. (جوشنلو، ۲۰۱۳)

بر اساس تعریف آرگایل (۲۰۰۱)، شادکامی، شامل حالت خوشحالی یا سرور (هیجانان مثبت) راضی بودن از زندگی و فقدان افسردگی و اضطراب (عواطف منفی) است. این تعریف شاید تعریف جامعی باشد، زیرا مجموعه عواطف مثبت و منفی که امری درونی هستند را در نظر گرفته و در بعد بیرونی نیز به رضایت از زندگی اشاره دارد. (خوش کنش و همکاران، ۱۳۸۷) شادکامی چندین جزء اساسی را در بر می گیرد: جزء هیجانی که فرد شادکام از نظر خلقی، شاد و خوشحال است؛ جزء اجتماعی که فرد شادکام از روابط اجتماعی خوبی با دیگران برخوردار است و می تواند از آنها حمایت اجتماعی دریافت کند و جزء شناختی که باعث می شود فرد شادکام اطلاعات را به روش خاصی پردازش کرده، مورد تعبیر و تفسیر قرار دهد که در نهایت، باعث احساس شادی و خوش بینی در وی می گردد. از این رو، در شادکامی، ارزشیابی افراد از خود و زندگی شان می تواند جنبه های شناختی مثل قضاوت در مورد خشنودی از زندگی و یا جنبه های هیجانی از جمله خلق یا عواطف در واکنش به رویدادهای زندگی را در برگیرد. (والویس او همکاران، ۲۰۰۴)

نظریه های هدفمندی سلیگمن، برابری، محرومیت نسبی، همبستگی اجتماعی و بیگانگی اجتماعی از جمله نظریه های جامعه شناسی هستند که شادی اجتماعی را تبیین می کنند. (خورشیدی، ۱۳۹۲) سلیگمن در نظریه خود، تلاش انسان ها برای دستیابی به ارزش ها را زمینه ساز بروز نشاط اجتماعی می داند و ارزش ها را فراتر از تمایلات فردی مطرح می کند. (سلیگمن، ۲۰۰۳) در نظریه برابری، هر فرد خصوصیات و قابلیت هایی چون: تجربه و تبحر، تحصیلات، هوش، سن و سوابق کاری را با خود به محیط اجتماعی می آورد. در مقابل هم انتظار مزایا و پاداش هایی را دارد که متناسب با توانایی هایش باشد. اگر این تناسب در جامعه فراهم شود، احساس رضایت و در نهایت، شادی اجتماعی می کند. (هزارجریبی، ۱۳۸۹) براساس دیدگاه محرومیت نسبی، فرد به مقایسه خود با افراد دیگر و گروه مرجع دست می زند و دوست دارد که

رابطه مشابهی با آنها داشته باشد. اگر در نتیجه مقایسه، احساس کند که بر اساس میزان سرمایه گذاری و تلاشش، نتیجه ای که به دست آورده در مقایسه با دیگران عادلانه و منصفانه نیست، احساس محرومیت نسبی می کند و به عدم شادکامی در سطح فردی و اجتماعی می انجامد. نظریه همبستگی اجتماعی بیان می کند که مناسک دینی، همبستگی و انسجام را ایجاد و حفظ می کنند؛ به عبارت بهتر، امر اساسی این است که انسان ها گرد هم می آیند و احساسات مشترکی را تجربه می کنند و با یک کنش جمعی آن را بیان می نمایند. (خورشیدی، ۱۳۹۲) مطالعات انجام شده، نشان می دهد که نشاط، عواطف مثبت، تعادل عاطفی و رضایت خاطر عوامل شخصیتی هستند که با هم همبستگی بالایی دارند. (کار، ۲۰۰۳) شادی و نشاط پیامدهای بسیاری در زندگی افراد دارد و در زندگی جوانان باعث افزایش نیروی روانی، تقویت روحیه مقاومت پذیری، بهبود مناسبات اجتماعی، مقابله با اختلالات عصبی و روحی و توسعه دنیای ارتباطی نسل جوان می شود. حفظ چنین روحیه ای در جوانان، دیگران را مجذوب شخصیت آنان می نماید و با انگیزه ای قوی طرح دوستی با آنان می افکند و حاصل این عمل، همانا گسترش دنیای ارتباطی است. (کار، ۲۰۰۴؛ ترجمه پاشا شریفی و زندی، ۱۳۸۵) یکی از عواملی که می تواند در شادی و نشاط افراد موثر باشد، میزان امید در افراد است.

امید به عنوان فرایند تفکر درباره اهداف شخص، همراه با انگیزه برای حرکت به سمت اهداف و روش های دستیابی به اهداف، تعریف شده است. امیدواری به عنوان یک فرایند شناختی هدف مدار برای بزرگسالان و کودکان در نظر گرفته می شود. بر اساس نظر اشنایدر (۲۰۰۵) افراد با امیدواری بالا می توانند روش های دستیابی بیشتری را برای اهدافشان ایجاد کنند و به طور مؤثری برای رسیدن به پایان مطلوب انگیزه مند شوند. در مقابل، افراد با امیدواری پایین، نه احتمال پیدا کردن راه حل های ممکن برای اهدافشان را دارند و نه انگیزه بیشتری برای رسیدن به خواسته هایشان نشان می دهند. امیدوار بودن می تواند رضایتمندی و شادی فرد را به اوج آرساند. (اشنایدر و همکاران^۱، ۲۰۰۵) سیسولی و همکاران^۲ (۲۰۱۱) امید را متشکل از چهار مولفه می دانند: دل بستگی، چیره دستی، بقا و معنویت. امیدواری پیوندی است میان رفتارهای مرتبط با هدف و باورهای فرد برای رسیدن به این اهداف. امیدواری از طریق تجارب موفقیت آمیز زندگی افزایش می یابد و به واسطه تجارب شکست تقلیل می یابد. (یو، فرلنگ، فیلیکس و همکاران^۳، ۲۰۰۸) اما نومیدی، نقطه مخالف امید و از خصوصیات و مظاهر اصلی افسردگی است. محققان بر این باورند که فرد ابتدا ناامید و سپس افسرده می شود. (ضیغمی محمدی و تجویدی، ۱۳۸۹) ناامیدی و یاس بر سلامتی و روابط اجتماعی

---

1 . Snyder CR
2 . Scioli, A
3 . You, Furlong, Felix

فرد تأثیر منفی دارد. (یوپ و چنگ، ۲۰۰۶) شادکامی و یاس دو مقوله ای هستند که جنبه های بسیاری از زندگی انسانی را تحت شعاع قرار می دهند. به همین دلیل است که متخصصان علوم اجتماعی و رفتاری در پی یافتن پاسخ و رسیدن به دلایل یاس و ناامیدی نوع بشر همواره نهایت سعی خود را نموده اند. نگاهی به پژوهش ها و مطالعات صورت گرفته در این حوزه بیش از پیش این مسئله را برای ما آشکار می سازد. (سارافینو، ۲۰۱۳؛ جوشنلو، ۲۰۱۳؛ احمدی و پیرحیاتی، ۲۰۱۲)

یکی از عوامل به وجود آورنده نشاط، احساس رضایتمندی از زندگی و فقدان عواطف منفی همچون افسردگی و لذت بردن از وقایع می باشد که از علل تاثیرگذار در برقراری اصول بهداشت روانی و خوشبختی است و بر فضای شناختی و رشد آن اثر می گذارد. نشاط به عنوان یکی از ابعاد اصلی تجربه، معمولاً در پی ایجاد پاسخ های مطلوب است که کارکرد مناسبی به جای می گذارند. (سلیگمن، ۲۰۰۲) در بررسی تمایلات اجتماعی مردم آمده است که ثروت و پول می تواند مشکلات مردم را حل کند و تولید نشاط نماید، اما یافته های دیگری نیز به دست آمده که نشان می دهد افرادی که تصور می کنند ثروت مهم است و موفقیتشان را با آن ارزیابی می کنند، کمتر شاد هستند و حتی با داشتن ثروت مایوس اند. همچنین در یافته های دیگر، روشن شده که سروصداهای لذتبخش و رویدادهای هیجان آور اجتماعی قادر است ایجاد خوشحالی کند و در سطح اختصاصی تر، کار کردن و یا وجود آرامش و انجام فعالیت های انفرادی همچون ازدواج، ورزش، مطالعه ممکن است احساس نشاط به وجود آورد - حتی می توان به نقش مذهب در ایجاد نشاط اشاره نمود. (هزار جریبی و آستین افشان، ۱۳۸۸)

به طور کلی، مجموعه نظریه پردازان و پژوهشگران در کارهای علمی خود سعی کرده اند منابع و عوامل مؤثر بر شادی یا شادکامی را معرفی نمایند. این منابع و عوامل می تواند تحت مجموعه عوامل روانی، جسمانی، اجتماعی، اقتصادی، مذهبی، معنوی و فرهنگی مورد بحث قرار گیرد. از میان منابع عوامل روانی می توان به شخصیت و ابعاد آن همچون: درون گرایی و برون گرایی، اعتماد به نفس، سبک های شناختی، خوش بینی، خشنودی و رضایتمندی، وظیفه شناسی، ثبات، سازگاری و، سلامت روانی اشاره کرد. (چنگ و فارنهام، ۲۰۰۷، چامرو-پرمیوزیک، بنت و فارنهام، ۲۰۰۷) و از منابع و عوامل جسمانی می توان از سلامتی، خوردن و آشامیدن، خواب و استراحت، فعالیت های جنسی و تمرین های ورزشی نام برد. (آرگایل، ۲۰۰۱ و پیرو، ۲۰۰۶) موفقیت و تأیید اجتماعی، ارتباطات اجتماعی و روابط دوستانه، خانواده، عشق و صمیمیت از جمله منابع و عوامل اجتماعی شادی می باشد. (مایرز، ۲۰۰۱) از منابع و عوامل اقتصادی شادی می توان به کار، درآمد، ثروت، رفاه اجتماعی، توسعه اقتصادی و رشد درآمد ملی اشاره

کرد. (مورفی و آتاناسو، ۱۹۹۹ و زیمرمن و کتان، ۲۰۰۵) حضور در مراسم و اماکن مذهبی، ارتباط با خدا، اعتقاد به اصول و فروع دین و توجه به معنویات از جمله منابع و عوامل مذهبی و معنوی شادی می باشد. (موکرجی و بران، ۲۰۰۵، و للکس، ۲۰۰۶) و از عوامل فرهنگی، می توان از توسعه علمی و فرهنگی، تحصیلات، هنر و رسانه های جمعی نام برد. تفریح و نحوه گذران اوقات فراغت از منابع و عوامل شادی است که دارای جنبه های روانی، جسمانی، اجتماعی و فرهنگی می باشد. (آرگایل، ۱۹۹۶ به نقل از نشاط دوست، کلانتری، مهربی، پالاهنگ، ۱۳۸۸)

شکوری، احمدی و اسماعیل زاده (۱۳۹۲) پژوهشی با هدف بررسی جامعه‌شناختی مؤلفه‌های تاثیرگذار بر نشاط اجتماعی در بین جوانان شهر پیرانشهر انجام دادند. یافته‌ها نشان داد که کمتر از نیمی از افراد مورد مطالعه از نشاط اجتماعی بالایی برخوردار بودند. تحلیل داده‌ها نیز حاکی از آن بود که کلیه متغیرهای مستقل تحقیق به غیر از جنسیت، رابطه معناداری با نشاط اجتماعی دارند. برخلاف متغیرهای امید به آینده، مقبولیت اجتماعی، ارضای نیازهای عاطفی، پایبندی به معتقدات دینی، احساس امنیت اجتماعی و نشاط اجتماعی که رابطه مثبت و مستقیمی را با نشاط آشکار ساختند، احساس محرومیت اجتماعی، کمبود امکانات فراغتی و نشاط اجتماعی رابطه منفی و معکوس را نشان دادند. تحلیل‌های همبستگی هم‌گویای آن بود که سه متغیر امید به آینده، امکانات فراغتی و پایبندی به معتقدات دینی بیش از سایر متغیرها بر نشاط افراد مورد مطالعه تاثیر دارند و متغیرهای کمبود امکانات فراغتی، احساس محرومیت نسبی و امنیت اجتماعی در رتبه‌ی بعدی قرار دارند.

در تحقیق نشاط دوست و همکاران (۱۳۸۸) نتایج نشان داد عوامل مرتبط با شادکامی کارکنان شرکت فولاد مبارکه به ترتیب میزان ارتباط عبارت بودند از: رضایت از زندگی، خوش بینی، رضایت از خانواده، ورزش، رضایت شغلی، مهمانی رفتن و مهمانی دادن، فعالیت هنری، مطالعه، مسافرت و ایمان قلبی به خدا. همچنین، عواملی که ارتباط منفی با شادکامی داشتند، به ترتیب میزان تأثیرگذاری منفی عبارت بودند از: بیماری عصبی، استرس شغلی و مراجعه به مشاور که نشانگر مشکلات روانشناختی و خانوادگی.

در پژوهشی دیگر که هزار جریبی و آستین فشان (۱۳۸۸) به بررسی عوامل موثر بر نشاط اجتماعی پرداختند، نتایج نشان داد احساس نشاط اجتماعی، میزان امید به آینده، میزان ارضای نیازها، نگرش مثبت به فضای اخلاق عمومی پاسخگویان در سطح متوسط و در مقابل، احساس همبستگی اجتماعی، احساس امنیت و احساس عدالت اجتماعی در سطح پایینی ارزیابی شده است. همچنین، میزان پایبندی به ارزش

های دینی در بین پاسخگویان در سطح بالایی قرار دارد و متغیرهای مستقل این تحقیق (امید به آینده، احساس مقبولیت در نزد دیگران، پایبندی به معتقدات دینی، احساس عدالت توزیعی، فضای مناسب اخلاق عمومی، احساس بیگانگی اجتماعی و سن) همگی غیر از دو مورد آخر با متغیر وابسته (میزان نشاط اجتماعی) رابطه معنا داری دارند. همچنین نشان داده شد که هرچقدر افراد یک جامعه در رسیدن به اهداف مورد انتظار خود موفق باشند، رضایت ذهنی آنان بالا می رود و این امر سبب افزایش نشاط آنان خواهد شد. در مطالعه چلبی (۱۳۸۳) نیز نشان داده شد که باگسترش روابط و سرمایه اجتماعی، یأس اجتماعی، احساس عجز و احساس تنهایی کاهش می یابد و برعکس، کاهش یا تضعیف روابط و سرمایه اجتماعی (انزوای اجتماعی) زمینه مساعدی برای تقویت یأس اجتماعی، احساس عجز و احساس تنهایی فراهم می سازد.

بررسی پیشینه پژوهشی نشان می دهد که مطالعات و پژوهش های انجام شده در مورد این موضوع، هم از حیث تعداد و هم به لحاظ کیفیت و عمق محتوایی چندان جامع و قابل توجه نیستند. بعلاوه، تحقیقات پیشین به صورت پراکنده عوامل موثر بر شادی اجتماعی را بررسی نموده و حتی ممکن است برخی از عوامل مهم نادیده انگاشته شده باشند. با توجه به این امر و همچنین اهمیت این متغیرها در زندگی افراد و پیامدهای مثبت و منفی این متغیرها بر کیفیت زندگی و سلامت روانشناختی افراد، از یک سو و جوان بودن جمعیت ایران و نقش سازنده جوانان در کشور، این نکته مهم را یادآوری می کند که کشور در شرایط حساسی به سر می برد و در صورتی که این قشر دچار ضعف، ناامیدی و سردرگمی و بی اعتنایی شوند سلامت جامعه مورد تهدید قرار می گیرد. پس ضروری می نماید که بررسی های بیشتری در این حیطه انجام شود و این متغیرها و عوامل موثر بر آنها از زوایا و دیدگاه های مختلف مورد بررسی قرار گیرند. در جهت نیل به این اهداف پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به سوالات زیر است:

چه عواملی بر شادی اجتماعی جوانان موثر هستند؟

چه عواملی بر یأس اجتماعی جوانان موثر هستند؟

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر یک تحقیق کیفی و مبتنی بر روش شناسی تفسیری است. اهداف عمده پژوهش های کیفی توصیف پدیده ها، تدوین فرضیه، درک روابط بین پدیده ها و فرآیندها و در نهایت، ایجاد نظریه می باشد. (عابد سعیدی، امیرعلی اکبری، ۱۳۸۱) سه روش عمده جمع آوری اطلاعات در تحقیقات کیفی شامل مصاحبه، مشاهده و استفاده از مدارک می باشد. مصاحبه های کیفی ممکن است به عنوان یک استراتژی

اصلی یا همراه با مشاهده استفاده شود. در مصاحبه های کیفی معمولاً از سئوالات باز که مناسب افراد با ویژگی های مختلف می باشد، استفاده می گردد. سه نوع مصاحبه کیفی عبارت اند از: مصاحبه های غیر رسمی و مکالمه ای، مصاحبه های نیمه سازمان یافته و مصاحبه های غیر سازمان یافته یا عمیق. در پژوهش حاضر، از تکنیک مصاحبه و سئوالات باز پاسخ برای کسب اطلاعات لازم استفاده گردید.

جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه جوانان (ورزشکاران، مشاغل آزاد، کارمندان، بیکاران، پشت کنکوری ها، معتادان و دانشجویان) و صاحب نظران (اساتید گروه روانشناسی و جامعه شناسی که دارای حداقل دو سال سابقه کار در حوزه پژوهشی جوانان و دارای کتاب در این حیطه بوده اند) شهر تهران بود. برای انتخاب نمونه آماری از نمونه گیری مبتنی بر هدف و برای تعیین حجم نمونه از روش اشباع داده ها استفاده گردید. از میان مناطق تهران، مناطق ۱۲، ۱۴ و ۱۵ انتخاب شدند و نمونه گیری جوانان از این مناطق به عمل آمد. حجم نمونه انتخاب شده ۶۰ نفر بود که ۴۷ نفر از جوانان و ۱۳ نفر از متخصصان در این حجم نمونه قرار گرفتند. ابزار استفاده شده در این پژوهش، مصاحبه نیمه ساختار یافته ای بود که توسط پژوهشگر طراحی و توسط تعدادی از اساتید مورد تایید و بازنگری قرار گرفت. در جداول زیر مشخصات گروه های مصاحبه شونده ارائه گردیده است.

جدول ۱: مشخصات صاحب نظران مصاحبه شونده

ردیف	سن	تحصیلات	درجه علمی	سنوات فعالیت در حوزه جوانان
۱	۶۱	دکترای تخصصی	مری	۱۵
۲	۶۵	دکترای تخصصی	استاد دانشگاه	۴۰
۳	۴۹	دکترای تخصصی	استادیار دانشگاه	۲۴
۴	۴۵	دکترای تخصصی	استادیار دانشگاه	۱۴
۵	۲۸	دکترای حرفه ای	درمانگر اعتیاد	۴
۶	۴۹	کارشناسی ارشد	مری	۱۲
۷	۴۲	کارشناسی ارشد	مری	۱۶
۸	۵۱	کارشناسی ارشد	مدرس دانشگاه	۱۰
۹	۳۶	کارشناسی ارشد	مری	۱۲
۱۰	۴۹	کارشناسی ارشد	مری	۱۲
۱۱	۳۸	کارشناسی ارشد	مری	۹

۱۲	مدرس دانشگاه	کارشناسی ارشد	۴۵	۱۲
۳	مدیر	کارشناسی	۲۴	۱۳

جدول ۲: مشخصات گروه های جوانان مصاحبه

ردیف	گروه	محدوده سنی	تعداد
۱	ورزشکاران	۲۹-۲۱	۵
۲	مشاغل آزاد	۳۰-۲۰	۸
۳	کارمندان	۳۰-۲۵	۱۰
۴	بیکاران	۲۹-۲۰	۱۵
۵	پشت کنکوری ها	۲۱-۱۸	۸
۶	معتادین	۲۵-۲۱	۵
۷	دانشجویان	۲۶-۱۹	۹

داده های حاصل از مصاحبه ها با تکنیک تحلیل محتوا- شامل مجموعه روش هایی که برای تحلیل متون نوشتاری حاصل از مصاحبه به کار می رود و متن مصاحبه ها بعد از چندین بار بازخوانی دقیق توسط پژوهشگر، به صورت سیستم کدگذاری باز برای تولید طبقه های اولیه مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند- تجزیه و تحلیل شد؛ به طوری که ابتدا متن مصاحبه ها به واحدهای معنایی تقسیم و در مرحله بعد خلاصه شده و به کدهایی تبدیل شدند. کدهای مختلف بر اساس تفاوت ها و شباهت هایشان با هم

مقایسه و به طبقه‌هایی دسته‌بندی شدند. در این مرحله، طبقه‌های اولیه توسط پژوهشگر جهت رسیدن به درونمایه‌ها مورد بحث و بازنگری قرار گرفتند و به منظور افزایش اعتبار و مقبولیت داده‌ها از تحلیل همزمان داده‌ها، رسیدگی و مشاهده مداوم، توصیف دقیق و عمیق و بازنگری ناظرین استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

در پاسخ به سوال اول تحقیق در مورد عوامل موثر بر شادی اجتماعی جوانان، پس از بررسی مصاحبه‌های صورت گرفته با جوانان و تدوین کدهای اولیه، معلوم شد که در تمامی پاسخ‌های جمع‌آوری شده بر اساس کدهای مفهومی مشخص و قابل تقسیم‌بندی، ۱۰ طبقه برای عوامل موثر بر شادی اجتماعی قابل تصور است. این ۱۰ طبقه در قالب دو درون‌مایه اصلی قرار می‌گیرند: درون‌مایه اول یا عوامل بیرونی که ۶ طبقه را در خود جای می‌دهد و درون‌مایه دوم یا عوامل درونی که ۴ طبقه را در بر می‌گیرد.

جدول ۳: درونمایه و طبقه‌بندی‌های عوامل موثر بر شادی اجتماعی حاصل تحلیل مصاحبه با جوانان

درونمایه	طبقه	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تراکمی
عوامل بیرونی	مسائل اقتصادی	۵۶	۲۱/۹	۲۱/۹
	مسائل خانوادگی	۲۸	۱۰/۹	۳۲/۸
	وضعیت اشتغال و بیکاری	۳۴	۱۵/۲	۴۸
	ازدواج	۳۱	۱۰/۲	۵۷
	تعاملات بین فردی	۲۷	۹	۶۶
	تفریح و سرگرمی	۲۴	۷/۴	۷۳/۴
عوامل درونی	سلامتی	۱۲	۹	۸۳/۶
	رضایت شخصی	۱۵	۳/۴	۸۷/۹
	باورهای مذهبی	۲۲	۶/۶	۹۴/۵
	شخصیت	۱۰	۵/۵	۱۰۰

همانطور که در نتایج پژوهش به دست آمده و در جدول شماره ۳ نشان داده شده، مسائل اقتصادی به عنوان مهمترین عامل در شادی اجتماعی مطرح شده است. پس از مسائل اقتصادی، وضعیت اشتغال و بیکاری است که می‌تواند نقش موثری بر نشاط اجتماعی داشته باشد.

در ادامه برای بررسی عوامل موثر بر شادی اجتماعی جوانان از نظر متخصصان، نتایج مصاحبه با آنها مورد تحلیل قرار گرفت. پس از تدوین کدهای اولیه در این بخش، معلوم شد که در کلیه پاسخ‌های جمع‌آوری شده بر اساس کدهای مفهومی، ۱۳ طبقه برای عوامل موثر بر شادی اجتماعی قابل تصور است. این ۱۳ طبقه در قالب دو درون‌مایه اصلی قرار می‌گیرند: درون‌مایه اول یا عوامل بیرونی که ۷ طبقه را در خود

جای می دهد و درون مایه دوم یا عوامل درونی که ۶ طبقه را به خود اختصاص داده است. در ادامه، طبقه بندی درون مایه ها و طبقه ها بر حسب فراوانی و درصد فراوانی آن ها مشخص شده است.

جدول ۴: درونمایه و طبقه بندی های عوامل موثر بر شادی اجتماعی حاصل تحلیل مصاحبه با متخصصان

درصد فراوانی	فراوانی	طبقه	درونمایه
۲۰	۱۳	وضعیت اشتغال	عوامل بیرونی
۱۸	۱۲	مسائل خانوادگی و ازدواج	
۱۵	۱۰	مسائل مادی	
۱۴	۹	تعاملات بین فردی و احترام متقابل	
۱۴	۹	امنیت اجتماعی و شایسته سالاری	
۱۲	۸	مشارکتهای گروهی	
۷	۵	عوامل فرهنگی	
۲۱	۱۳	داشتن هدف و رضایت خاطر درونی	عوامل درونی
۱۹	۱۲	داشتن دید مثبت نسبت به خود	
۱۶	۱۰	هویت و امید به زندگی	
۱۶	۱۰	پویایی فکری	
۱۴	۹	سفر و تفریح	
۱۴	۹	ورزش و تحرک جسمی	

در پاسخ به سوال دوم تحقیق در مورد عوامل موثر بر یاس اجتماعی جوانان، پس از بررسی مصاحبه های صورت گرفته با جوانان و تدوین کدهای اولیه در این بخش، معلوم شد که در کلیه پاسخ های جمع آوری شده بر اساس کدهای مفهومی، ۱۲ طبقه برای عوامل موثر بر یاس اجتماعی قابل تصور است. این ۱۲ طبقه نیز همانند نشاط در قالب دو درون مایه اصلی قرار می گیرند: درون مایه اول یا عوامل بیرونی که ۷ طبقه را در خود جای می دهد. درون مایه دوم یا عوامل درونی که ۵ طبقه را به خود اختصاص داده است. طبقه بندی درون مایه ها و طبقه ها بر حسب فراوانی و درصد فراوانی آن ها در ادامه آمده است.

جدول ۵: درونمایه و طبقه بندی های عوامل موثر بر یاس اجتماعی حاصل تحلیل مصاحبه با جوانان

درصد تراکمی	درصد فراوانی	فراوانی		
۱۸/۲	۱۸/۲	۴۸	مسائل اقتصادی	عوامل بیرونی
۳۱/۸	۱۳/۶	۳۶	شرایط و جو خانوادگی	
۴۶/۶	۱۴/۸	۳۹	وضعیت اشتغال و بیکاری	
۵۲/۷	۶/۱	۱۶	عدالت اجتماعی	
۵۹/۸	۷/۲	۱۹	تعاملات بین فردی	

۶۴/۸	۴/۹	۱۳	ازدواج	عوامل درونی
۷۰/۱	۵/۳	۱۴	تفریح	
۷۶/۱	۶/۱	۱۶	انگیزش	
۸۶	۹/۸	۲۶	اعتقادات مذهبی	
۹۱/۷	۵/۷	۱۵	رضایت شخصی	
۹۶/۲	۴/۵	۱۲	سلامت	
۱۰۰	۳/۸	۱۰	شخصیت	

همان طور که در جدول شماره ۵ ملاحظه می شود مسائل اقتصادی - همانند نشاط اجتماعی - به عنوان مهمترین عامل در یاس اجتماعی مطرح شده است. پس از مسائل اقتصادی، وضعیت اشتغال و بیکاری و اعتقادات مذهبی است که می تواند نقش موثری بر یاس اجتماعی داشته باشد.

در ادامه، برای بررسی عوامل موثر بر یاس اجتماعی جوانان از نظر متخصصان، نتایج مصاحبه با متخصصین مورد تحلیل قرار گرفت. پس از تدوین کدهای اولیه در این بخش، معلوم شد که در کلیه پاسخ های جمع آوری شده بر اساس کدهای مفهومی، ۱۳ طبقه برای عوامل موثر بر شادی اجتماعی قابل تصور است. این ۱۳ طبقه در قالب دو درون مایه اصلی قرار می گیرند: درون مایه اول یا عوامل بیرونی که ۷ طبقه را در خود جای می دهد و درون مایه دوم یا عوامل درونی که ۶ طبقه را به خود اختصاص داده است. در ادامه، طبقه بندی درون مایه ها و طبقه ها بر حسب فراوانی و درصد فراوانی آن ها مشخص شده است.

جدول ۶: درونمایه و طبقه بندی های عوامل موثر بر شادی اجتماعی

درصد فراوانی	فراوانی	طبقه	درونمایه
۲۰	۱۳	وضعیت اشتغال	عوامل بیرونی
۱۸	۱۲	مسائل خانوادگی و ازدواج	
۱۵	۱۰	مسائل مادی	
۱۴	۹	تعاملات بین فردی و احترام متقابل	
۱۴	۹	امنیت اجتماعی و شایسته سالاری	
۱۲	۸	مشارکتهای گروهی	
۷	۵	عوامل فرهنگی	
۲۱	۱۳	داشتن هدف و رضایت خاطر درونی	عوامل درونی
۱۹	۱۲	داشتن دید مثبت نسبت به خود	
۱۶	۱۰	هویت و امید به زندگی	
۱۶	۱۰	پویایی فکری	
۱۴	۹	سفر و تفریح	

بحث و نتیجه گیری

برای بررسی عوامل موثر بر شادی و یاس جوانان، نظرات جوانان و صاحب نظران طبقه بندی شدند. جوانان به عوامل بیرونی چون: مشکلات اقتصادی، موضوع اشتغال و وجود بیکاری، دشواری در شرایط ازدواج، وجود مسائل مختلف خانوادگی، تعاملات بین فردی، تفریح با اولویت بالاتر و به باورهای مذهبی، رضایت از زندگی، سلامت فرد و موضوعات مربوط به شخصیت به عنوان اولویت های بعدی که می توانند در ایجاد شادی و نشاط اثر گذار باشند، اشاره کرده اند.

از نظر جوانان، مسایل اقتصادی، اشتغال و شرایط ازدواج از اولویت های بالاتری برخوردار بودند و شاید با در نظر گرفتن نظریه مازلو در شادی اجتماعی بتوان گفت که نیازهای بدنی و فیزیولوژیک که اولین طبقه در سلسله نیازها هستند و اگر برآورده نشود، فرد به مراحل بعد وارد نمی شود، با کمک مسایل اقتصادی قابل گذر هستند. هر فرد برای رفع نیازهای جسمانی و بدنی خود نیازمند داشتن حداقل امکانات اقتصادی است و این خود نیازمند داشتن شغل می باشد. ازدواج و تشکیل خانواده هم که نیاز به عشق و محبت، دوست داشتن و دوست داشته شدن را در افراد برآورده می کند، از نیازهای مراحل بعد است و پس از آن، نیاز به احترام و پذیرش برای برآورده شدن احتیاج به روابط اجتماعی و خانوادگی قرار دارد که به نظر می رسد با افزایش میزان روابط اجتماعی و رفت و آمدهای خانوادگی و دسته جمعی بر میزان شادی مردم افزوده می شود. تفریح، تاثیر زیادی بر همه جنبه های سلامتی بخصوص عاطفه مثبت و سلامت روانی و جسمی و تا اندازه ای بر خود شادی دارد. فواید تفریح بر شادمانی را می توان تا حدودی به وسیله رضایت مندی اجتماعی که از طریق تفریح حاصل می شود، توضیح داد. به نظر می رسد که این نظریه بتواند اولویت های جوانان را توجیه کند. در عوامل درونی برای جوانان، مذهب بالا ترین رتبه را داشت. شاید آرامش خاطر که به سبب اعتقاد به مذهب یا دینی خاص در فرد ایجاد می شود- به واسطه ی این که او را به یک منبع فنا نشدنی متصل می کند و هستی او را در گستره ای فراتر از زندگی مادی در نظر می گیرد- باعث کاهش نگرانی های او می شود. (کشاورز و وفاییان، ۱۳۸۶)

به طور کلی، در جوانان عوامل درونی اولویت های کمتری داشتند، این درحالی است که صاحب نظران، زمینه های درونی را دارای اولویت بالاتری برای ایجاد شادی در جوانان دانستند و به وجود هدف در زندگی، پویایی فکری و عوامل شخصیتی تأکید بیشتری نهادند و از میان عوامل بیرونی، تنها اشتغال و پس از آن ازدواج جوانان را حائز اهمیت و اولویت دانستند. به اعتقاد آنها اگر افراد در زندگی اهداف مشخصی داشته باشند در جهت رسیدن به آن برنامه ریزی کرده و زندگی آنها معنا دار شده و یک احساس رضایت درونی از خود و زندگی پیدا می کنند. احساسات مثبت در افراد ایجاد نگرش های مثبت می کند و اگر جوانان از

خود احساس خوبی داشته باشند، نگرشی مثبت تر به زندگی و دیگران داشته و از ارتباطات خود بیشتر احساس رضایت می کنند و شادتر می شوند. از نظر آنها عامل بیرونی که می تواند در شادی موثر باشد، اشتغال افراد است که علاوه بر برآورده کردن نیازهای افراد احساس بهتر و مثبتی نسبت به خود فرد در او ایجاد می کند و این احساسات و عواطف مثبت، شادی فرد را افزایش می دهد.

جوانان از میان عوامل موثر بر ایجاد یأس اجتماعی، بر عوامل بیرونی یعنی، شرایط اقتصادی، فقدان شغل یا امنیت شغلی، شرایط خانوادگی تعاملات بین فردی، بی عدالتی اجتماعی تأکید و اولویت بالاتری قائل شدند و در میان طبقاتی که تحت عنوان عوامل درونی طبقه بندی و ارزش گذاری شدند به جز ضعف باورهای مذهبی، بقیه موارد مانند رضایت شخصی، انگیزش و مولفه های شخصیتی ارزش نسبتاً کمتری به عنوان ایجاد کننده های یأس اجتماعی یا همان عوامل منفی در بحث شادی و نشاط اجتماعی قائل شده اند. بیکاری بر هر جنبه ای از شادمانی از قبیل عاطفه ی مثبت، رضایت از زندگی و عاطفه ی منفی تاثیرگذار است. همچنین افسردگی، خودکشی، بی تفاوتی و عزت نفس پایین، از پیامدهای بیکاری می باشد که جنبه های مختلف شادمانی پایین هستند (آرگایل، 2001).

در این بخش، صاحب نظران، باز هم عوامل درونی را دارای اهمیت بالاتری دانستند و به جز موضوع ناامنی شغلی و بیکاری، عوامل درونی مانند هویت و مولفه های شخصیتی، بدبینی و ناامیدی از آینده و رضایت از زندگی را برای ایجاد یأس اجتماعی موثرتر برآورد کردند. به اعتقاد آنها، نگرش افراد می تواند در ایجاد احساس یأس و ناامیدی موثر باشد؛ چنان که افراد بدبین نسبت به خود، دیگران و دنیا ادراکی منفی دارند و این باعث می شود چندان احساس امنیت و رضایت نداشته باشند. در واقع، چون عواطف منفی بیشتری دریافت کنند، از میزان شادی در آنها کاسته و بر میزان ناامیدی شان افزوده می شود.

در جمع بندی نظرات صاحب نظران و جوانان می توان عواملی مانند اشتغال، ازدواج و موضوعات مربوط به خانواده و در نهایت، ثبات اقتصادی را در ایجاد نشاط اجتماعی در جوانان حائز اهمیت بیشتری دانست. نشاط دوست و همکاران (۱۳۸۸) به مسائل خانوادگی، اشتغال، رضایت شخص از زندگی و باورهای مذهبی در ایجاد شادکامی اشاره می کنند که چهار عامل از عوامل مشخص شده در تحقیق حاضر است و از این جهت در این موارد، همسویی وجود دارد. در تحقیق دپدري (۱۹۹۹) رابطه معناداری میان احساس رضایت از زندگی و احساس شادمانی به دست آمد که تا حدودی با عوامل حاصله از پژوهش حاضر نیز همخوانی دارد. هزار جریبی و آستین افشان (۱۳۸۸) به پنج مورد به عنوان عوامل موثر بر نشاط اجتماعی اشاره کرده اند که از میان آنها تنها پایبندی به معتقدات دینی با یافته های تحقیق حاضر مشترک بود. از سوی دیگر، آنها عوامل امید به آینده و احساس مقبولیت اجتماعی، احساس عدالت توزیعی و اخلاق عمومی را نیز معرفی کرده اند که با یافته های پژوهش حاضر همخوانی ندارد. در مورد عوامل منفی که ممکن است در افزایش یأس اجتماعی اثرگذار باشند نیز می توان نظرات کلی پاسخ گویان در هر دو گروه را به این ترتیب جمع

بندی کرد که اشتغال، میزان مشارکت در جمع و نوع تعاملات بین فردی، برخی مولفه های شخصیتی، باورها و اعتقادات مذهبی که امید به آینده ای بهتر را در ذهن فرد تقویت می کند، دریافت منفی اشخاص از میزان عدالت اجتماعی و بی ثباتی اقتصادی مهمترین عوامل شناخته می شوند. در این وجه، یافته های این تحقیق به ویژه در مورد مسائل مربوط به بی ثباتی شغلی و بیکاری با آنچه نشاط دوست و همکاران (۱۳۸۸) در تحلیل عوامل منفی مرتبط با شادکامی گزارش کرده اند، مشابهت دارد. چلبی (۱۳۸۳) در تحقیق خود به احساس تنهایی و تضعیف روابط اجتماعی به عنوان عوامل برجسته اثرگذار بر یأس اجتماعی اشاره کرده است که از این جهت با آنچه پاسخ گویان تحقیق حاضر در مورد تعاملات اجتماعی عنوان کرده اند همسوست. نتایج مشابهی در مورد تأثیر تعاملات اجتماعی در تحقیقی که فیض الهی و همکاران (۱۳۸۹) در مورد دانشجویان انجام داده اند نیز به دست آمده است.

منابع

- چلبی، مسعود و امیرکافی، مهدی (۱۳۸۳) "تحلیل چندسطحی انزوای اجتماعی". مجله جامعه شناسی. ۳.
- خوش کنش، ابوالقاسم و کشاورز افشار، حسین (۱۳۸۷) "رابطه شادکامی و سلامت روانی دانشجویان". مجله اندیشه و رفتار. ۲، ۷.
- خورشیدی، رضا (۱۳۹۲) "نظریه نشاط اجتماعی". رشد آموزش علوم اجتماعی. ۱۶، ۳.
- شکوری، علی؛ احمدی، هیوا و اسماعیل زاده، خالد (۱۳۹۲) "مطالعه نشاط اجتماعی و عوامل مرتبط با آن در بین جوانان (مورد مطالعه: شهر پیرانشهر)". جامعه شناسی جوانان. ۲، ۳.
- ضیغمی محمدی، شراره و تجویدی، منصوره (۱۳۹۰) "ارتباط سلامت معنوی با ناامیدی و مهارت اجتماعی نوجوانان مبتلا به تالاسمی ماژور". مراقبت های نوین. ۸، ۳، ۳۱.
- عابد سعیدی، ژیلا و امیر علی اکبری، صدیقه (۱۳۸۱) روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت. تهران: سالمی
- فضل الهی، سیف الله؛ جهانگیر اصفهانی، نرگس و حق گویان، زلفا (۱۳۸۹) "سنجش میزان و عوامل مؤثر بر شادی دانشجویان پردیس قم دانشگاه تهران". ۳، ۴.
- کار آلان (۲۰۰۴) روانشناسی مثبت. حسن پاشا شریفی و جعفر نجفی زند. چاپ اول، تهران: انتشارات سخن.
- کشاورز، امیر و وفاییان، محبوبه (۱۳۸۶) "بررسی عوامل تاثیرگذار بر میزان شادکامی". اندیشه و رفتار (روانشناسی کاربردی). ۲، ۵.
- نشاط دوست، حمید طاهر؛ مهربانی، حسینعلی؛ کلانتری، مهرداد؛ پالهننگ، حسین و سلطانی، ایرج (۱۳۸۶) "تعیین عوامل مؤثر بر شادکامی همسران کارکنان شرکت فوآلاد مبارکه شهر اصفهان". فصلنامه خانواده پژوهی. ۳، ۱۱.
- هزار جریبی، جعفر و آستین افشان، پروانه (۱۳۸۸) "بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی (با تأکید بر استان تهران)". جامعه شناسی کاربردی. ۲۰، ۳۳.

- Ahmadi, T., Pirhayti, S. (2012) "The Effect of the Selected Exercise on Male Students' Happiness and Mental Health". Social and Behavioral Sciences. 46, 2702-2705.
- Argyle, M. & Lu, L. (2001) **The psychology of happiness**. London: Rutledge

- Chamorro-Premuzic, T., Bennett, B. & Furnham, A. (2007)" **The happy personality: Mediational role of trait emotional intelligence**". Personality and Individual Differences. 42. 1633– 1639.
- Cheng, H., Furnham (2007)" **Personality, self-esteem, and demographic predictions of happiness and depression**". Personality and Individual Differences. 34, 921–942.
- Joshanloo, M. (2013)"**The influence of fear of happiness beliefs on responses to the satisfaction with life scale**". Personality and Individual Differences. 54, 5, 647-651.
- Mookerjee, R. & Beron, K. (2005) "**Gender, religion and happiness**". The Journal of Socio-Economics. 34. 674–685.
- Murphy, G.C. & Athanasoud. J. A. (1999)" **The effect of unemployment on mental health**". Journal of Occupational and Organizational Psychology.72. 83-99.
- Peir'ó, P. (2006)" **Happiness, satisfaction and socio-economic conditions: Some international evidence**".The Journal of Socio-Economics. 35. 348–365.
- Sarracino, F. (2013)" **Determinants of subjective well-being in high and low income countries: Do happiness equations differ across countries?**". The Journal of Socio-Economics. 42, 2013, 51-66
- Scioli, A., Ricci, M., Nygen, T., Scioli, E, R. (2011)" **Hope: Its nature and measurement**". Psychology of Religen and Sprintuality , 3(2) :78-97.
- Snyder, C.R., Lopez, S.J. (2005) **Hand book of Positive Psychology**. Oxford University press. 125-170.
- Valois, R.F., Zullig, K.J., Huebner, E.S., Drane, J.W. (2004) "**Physical Activity Behaviors and Perceived Life Satisfaction among Public High School Adolescents**". Journal of School Health. 74: 59-65.
- Yip, P., Cheung Y. (2006) "**Quick assessment of hopelessness: a cross-sectional study Health**". Qual Life Outcomes. (1). 4-13.

- You, S., Furlong, M. J. Felix, E., Sharkey, J. D., & Tanigawa, D. (2008) **"Relations among school connectedness, hope, life satisfaction, and bully victimization"**. Psychology in the schools.vol.45(5).
- Zimmerman, F. J. & Katon, W. (2005) **"Socioeconomic status, depression disparities, and financial strain: what lies behind the income-depression relationship?"**. Health Economic. Chi Chester:14. 12. P. 1197.

• پیوست ۱

فرم مصاحبه با صاحب‌نظران

بسمه تعالی

استاد گرامی باتوجه به اهمیت وقت حضرت عالی و این که قبول زحمت فرمودید و نظرات ارزشمند خود را در اختیار من قرار دادید کمال تشکر را دارم. ضمناً خود را موظف می‌دانم نتایج پژوهش را به خدمتتان ارسال نمایم.

علل و عوامل موثر بر شادی و یاس اجتماعی

نام و نام خانوادگی: سن: جنس: رتبه علمی:
تحصیلات: رشته: سنوات کار در حوزه جوانان:

شادی اجتماعی: عبارت است از احساسات مثبت اعم از رضایت خاطر و احساس نشاط فرد که برخاسته از محیط زندگی، شرایط اجتماعی، جایگاه اجتماعی و تعاملات بین فردی وی باشد.

یاس اجتماعی: عبارت است از احساسات منفی اعم از احساس سرخوردگی و بی‌انگیزگی فرد که برخاسته از محیط زندگی، شرایط اجتماعی، جایگاه اجتماعی و تعاملات بین فردی وی باشد.

- ۱- به نظر حضرتعالی با توجه به تعریف شادی اجتماعی، چه عواملی بر شادی اجتماعی جوانان تاثیر می‌گذارند؟
- ۲- به نظر حضرتعالی با توجه به تعریف یاس اجتماعی، چه عواملی بر یاس اجتماعی جوانان تاثیر می‌گذارند؟
- ۳- آیا روابط و تعاملات اجتماعی بر شادی و یاس اجتماعی جوانان تاثیری دارد اگر بلی با چه ساز و کار و فرایندی؟
- ۴- آیا ویژگی‌های جمعیت شناختی نظیر (سن، جنس، تاهل، تحصیلات، شغل) بر شادی و یاس اجتماعی جوانان تاثیری دارد؟ اگر بلی با چه ساز و کار و فرایندی؟
- ۵- آیا وضعیت اقتصادی بر شادی و یاس اجتماعی جوانان تاثیری دارد؟ اگر بلی با چه ساز و کار و فرایندی؟
- ۶- آیا ورزشهای ملی مثل والیبال و فوتبال تاثیری بر شادی و یاس اجتماعی جوانان دارد؟ اگر بلی با چه ساز و کار و فرایندی؟
- ۷- آیا اماکن تفریحی و سرگرمی بر شادی و یاس اجتماعی جوانان تاثیری دارد؟ اگر بلی با چه ساز و کار و فرایندی؟
- ۸- شما به عنوان یک صاحب نظر در حوزه جوانان چه راهکاری برای افزایش شادی اجتماعی دارید؟
- ۹- در نهایت هر آنچه را که مدنظر شما صاحب نظر گرامی در خصوص شادی و یاس اجتماعی جوانان می‌باشد را بیان بفرمایید.

باتشکر از شما استاد گرامی که بنده را در اجرای پایان نامه ام همراهی و راهنمایی فرموده اید.

پیوست ۲

فرم مصاحبه با جوانان

بسمه تعالی

علل و عوامل موثر بر شادی و یاس اجتماعی

نام و نام خانوادگی : سن : جنس : تحصیلات : رشته : شغل

شادی اجتماعی:

عبارت است از احساسات مثبت اعم از رضایت خاطر و احساس نشاط فرد که برخاسته از محیط زندگی، شرایط اجتماعی، جایگاه اجتماعی و تعاملات بین فردی وی باشد.

یاس اجتماعی:

عبارت است از احساسات منفی اعم از احساس سرخوردگی و بی انگیزگی فرد که برخاسته از محیط زندگی، شرایط اجتماعی، جایگاه اجتماعی و تعاملات بین فردی وی باشد.

۱. به نظر شما با توجه به تعریف شادی اجتماعی، چه عواملی بر شادی اجتماعی جوانان تاثیر دارد؟
۲. به نظر شما با توجه به تعریف یاس اجتماعی، چه عواملی بر یاس اجتماعی جوانان تاثیر دارد؟
۳. آیا روابط و تعاملات اجتماعی بر شادی و یاس اجتماعی جوانان تاثیری دارد اگر بلی چگونه؟
۴. آیا ویژگی های جمعیت شناختی نظیر (سن، جنس، تاهل، تحصیلات، شغل) بر شادی و یاس اجتماعی جوانان تاثیری دارد؟ اگر بلی چگونه؟
۵. آیا وضعیت اقتصادی بر شادی و یاس اجتماعی جوانان تاثیری دارد؟ اگر بلی به چه میزان و چگونه؟
۶. آیا ورزشهای ملی مثل والیبال و فوتبال تاثیری بر شادی و یاس اجتماعی جوانان دارد؟ اگر بلی چگونه؟
۷. آیا اماکن تفریحی و سرگرمی بر شادی و یاس اجتماعی جوانان تاثیری دارد؟ اگر بلی به چه میزان و چگونه؟
۸. شما به عنوان یک جوان در حوزه جوانان چه راهکاری برای افزایش شادی اجتماعی دارید؟
۹. به نظر شما بین نمره صفر تا صد چه نمره ای به میزان شادی اجتماعی جوانان تعلق می گیرد؟
۱۰. خیلی کم (۰-۲۰) کم (۲۰-۴۰) متوسط (۴۰-۶۰) زیاد (۶۰-۸۰) خیلی زیاد (۸۰-۱۰۰)

The Determinants of Youth Social Happiness and Social Despair

Mohsen Jadidi

Ph.D. Department of Psychology, Islamic Azad University, Bandargaz Branch, Golestan, Iran

Mohammad Mahdi Shamsaee

Ph.D. Department of Psychology, Islamic Azad University, Bandargaz Branch, Golestan, Iran

Fatemeh Abdollaah zadeh

Master degree in Clinical Psychology

Azadeh Azizi

Master degree in Clinical Psychology

Received: 4 Apr.2012

Accepted: 16 Jun. 2012

Happiness as something positive is vital to being healthy. It may be influenced by individual or environmental factors. The aim of this study is to examine the determinants of social happiness and despair among young men and women from the young's and experts' point of view. This research carried out by theme analysis. Statistical population consists of 60 people (47 young and 13 experts) selected by a purposeful sampling method. Findings revealed that external and social factors like economical problems, unemployment and underemployment had highest priority in social happiness. Conversely, personal factors such as motivation, religious beliefs, self satisfaction, health and personality were found to have limited role in social happiness. The same finding was found about social despair. The experts, unlike the youth argued that personal factors like life goal and identity seeking are more important in creating happiness or despair. So, we come to this conclusion that marriage, job, inter-family relationship and, much importantly and economic consistency are noticeable to make the youth become happy and satisfied. Therefore, planners and decision makers must refer to young peoples' points of view to find what prevent them to stay happy.

Keywords: Social happiness, Social despair and Youth